

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK — Contich

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat deze uitgave reeds aan Nr 344 is en veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. 't Portiertje van Roeselare — 301. De Kleine Tooneel-
speelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in
Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. —
306. De Wonderbare Redding. — 307. Naar Congo. — 308.
De Vrienden der Slaven. — 309. Fiere Margriet van Leuven.
310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. —
312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Tee-
kens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan.
— 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter
van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De
Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het
Gezin van den Visscher. — 322. De Wilde Cow-Boy. — 323.
Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen.
— 325. Kerstmis in de Sneeuw. — 326. Een angstig avont-
uur. — 327. De Reis in den nacht. — 328. De Zwarte Bende.
— 329. Het licht in de Wildernis. — 330. De dankbare sol-
daat. — 331. Een keer Wildstrooper. — 332. Het Wonder-
land. — 333. Het Verloren Testament. — 334. In veilige Ha-
ven. — 335. De wonderbare reis van schipper Bontekoe. —
336. Een brutale feeks. — 337. Vaders vertrouwen. — 338.
De vlucht over de Schelde. — 339. Neels' avontuur. — 340.
De Zwarte Ruiters. — 341. De Held van Afrika. — 342.
De Pleegzoon van den Bedelaar. — 343. Het beleg van den
Ravenburg. — 344. Een avontuurlijke vakantie.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Boekdrukkerij R. Bracke-Van Geert Baesrode.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

A. HANS

Nr. 352.

Het Huis in de Dennen

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

HET HUIS IN DE DENNEN

I.

— Pieter, hier is nog een jufvrouw die ook mee moet, zei de waardin van een afspanning op de Groote Markt te leper.

— Mijn wagen is vol, antwoordde de aangesprokene, de koetsier van de diligence welke van leper naar Meenen reed.

Hij zag er deftig uit met zijn hoogen hoed, maar wie Pieter wat aandachtiger bekeek merkte toch, dat zijn kleeding al lang dienst had gedaan en vaal en versleten was.

— Kan ik dan niet meer mee? vroeg een meisje van ongeveer achttien jaar.

Zij keek zeer teleurgesteld.

Pieter had een goed hart en bedroefde niet gaarne de menschen.

— Al de plaatsen zijn verhuurd, hernam hij, zich achter 't oor krabbend. Maar als de jufvrouw naast mij wil zitten, op den bok...

— O, ja...

— 't Is zacht weer, al zijn wij pas in Maart...

— Ik zit liever buiten dan binnen!

— Nu, dan is de zaak in orde.

En Pieter knikte tevreden.

— Wanneer vertrekt ge? vroeg de juffer, die er welgesteld uitzag.

— Over een tien minuten. Ik moet nog even over en weer naar de Boterstraat... Hebt gij reisgoed, jufvrouw?

— Ja, één koffer.

— Dan zal ik die al vast op den wagen zetten. Blijf hier maar zitten, tot ik u roep.

Pieter nam de koffer en verliet de herberg. De jufvrouw had wat gegeten en rekende af.

— Er zijn tegenwoordig veel reizigers, zei de waardin. Ze komen meest uit Frankrijk 't Deugt daar niet. Zij hebben te Parijs den koning weggejaagd. 't Is er weer eens revolutie.

— Ik weet het maar al te wel... ik kom van Duinkerke, vertelde de juffer.

— O, woont gij ook in Frankrijk! En ge spreekt zoo goed Vlaamsch. Maar ja, te Duinkerke is 't nog veel Vlaamsch, hé!

— O, ja...

— De meeste Franschen die hier komen, zijn van Rijsel en die kanten.

— En daar spreekt men Fransch. Maar moeder was van Meenen en ik ga naar familie, die dicht bij Moeskroen woont, hernam de jonge dame.

— Hebt gij geen moeder meer?

Een treurige trek verscheen op het lief gezicht onder den kaphoed.

— Moeder is over een paar maanden gestorven. En vader, die ambtenaar was, zit door die revolutie in de gevangenis. Daarom ga ik nu naar een tante, verhaalde de juffer.

— Dat is triestig... Uw vader heeft toch niets misdaan. Maar ja, als 't oproer is, gebeurt er altijd geweld.

— Vader is opgesloten omdat hij rechter is en vroeger een paar mannen veroordeelde, die nu te Duinkerke den baas spelen.

— De menschen kunnen nooit eens rustig leven, hernam de waardin. 't Is wel waar, we beleven slechte tijden. Het deugt hier ook niet. Wij zullen lang over het jaar 1847 spreken. En 1848 brengt geen beterschap. De oogst is mislukt, er is groote sterfte geweest onder het vee en 't ergste van al, dezen Winter heeft de typhus veel menschen naar het graf gesleept. Er is schrikkelijke armoede, maar dat zal niet veranderen door de overheden weg te jagen, want dan spelen er weer

anderen meester. En de miserie blijft. Toch zou de werkende man een beter bestaan mogen hebben.

— Dat zegt vader ook altijd. Er mag veel veranderen, maar 't zal niet door geweld gebeuren...

— Maar neen. En hoe zijt gij van Duinkerke hier geraakt, jufvrouw? vroeg de waardin.

— Gisteren bracht een koets mij naar Rijsel. En van daar kwam ik met de diligence naar Ieper. Er was geen gelegenheid om recht naar Meenen te rijden. Alles is nu in de war. En met mijn koffer kon ik niet te voet gaan. Een vriend van vader raadde mij aan over Ieper te reizen.

— O, met den avond zijt gij bij uw familie, tenminste als gij te Meenen een rijtuig neemt naar Moeskroen. Gij waart te Rijsel dichter bij Moeskroen dan hier. Kondt gij er geen koets huren?

— De vriend van vader zei, dat het daar tegen de grenzen bij Roubaix en Tourcoing nog al woelig is.

— Ha! dat kan zijn... Och! wat moet er nog al gebeuren?

Pieter, de voerman, keerde terug.

— Jufvrouw, nu is het tijd, zei hij. Ik ben gaarne voor donker te Meenen...

— O, ik ben gereed.

En Greta Vervloet — zooals de jonge dame

heette — groette minzaam de waardin en volgde Pieter, die haar op den bok hielp.

— Misschien zou een der heeren binnen wel zijn plaats aan u willen afstaan, zei de voerman.

— O, ik ziet liever hier, sprak Greta Vervloet haastig. Doe geen moeite.

— Nu, dan zijn wij weg...

En de zware wagen kwam in beweging, schokte over de keien naar de Meenenpoort, en verliet langs daar de stille stad.

Ieper, in de middeleeuwen, zoo rijk en machtig, waarvan de halle, de Sint-Maartenskerk en veel andere gebouwen nog getuigden, was in groot verval. Er woonden zeer rijke, maar veel meer zeer arme lieden en werk konden deze er bijna niet vinden.

Maar zooals de waardin het gezegd had, heerschte er in dit rampjaar 1848 heel Vlaanderen door veel ellende.

En Greta Vervloet zag bij schamele hutten, bleke kinderen in lompen. De streek was zeer bevallig. Aan weerszijden van de baan ontplooiden zich een schoone vallei, die dan weer begrensd werd door heuvels.

Pieter noemde de torens: Zonnebeke, Zillebeke, wees den Kemmelberg, de hoogte van Meessen, en praatte dan ook over de ellende.

— Wie nu, zooals ik, een stuk brood kan ver-

dienen, mag dankbaar zijn, beweerde hij. Verleden maand zag ik nog benden mannen die naar Frankrijk wilden om er werk te zoeken, maar zij werden door de gendarmen teruggejaagd. En dan zwierven ze hier bedelend rond. Op die hofstede ginder stonden er wel honderd; zij hadden hooren zeggen, dat de boer veel graan weg stak. Dat is een praatje, want baas Timmermans is daarvoor te rechtschapen. Maar hongerige menschen hebben geen ooren en de gendarmen en de burgerwacht moesten komen, anders had de bende het hof in vuur en vlam gezet. Ik hoor, dat het nu in Frankrijk ook niet deugt. 't Is er revolutie.

Greta sprak over de opstootjes te Duinkerke.

De wagen was voorbij het gehucht « Het Hooge », toen hij eensklaps een schok kreeg en bleef staan.

— Wat hebben wij nu? Er breekt iets, riep Pieter uit.

En vlug sprong hij van den bok.

Greta volgde zijn voorbeeld, want de diligence helde op verdachte wijze naar links. En binnen werd er geroepen en zelfs geschreeuwd.

De voerman was al bedaard. Hij trok het portier open en riep:

— Kermt zoo niet, menschen. Er is geen ongeluk gebeurd. Niemand zal armen of beenen

breken, maar ik verzoek u rustig uit te stappen. Een der wielen is losgeraakt, maar zit er nog aan en wij zullen het ongeval herstellen.

De passagiers kropen door de nauwe deuropening, sommigen welgemoed al weer, omdat alles goed afliep, anderen brommend wegens deze stoornis van de reis.

Allen keken naar het linker voorwiel, dat in scheeven stand was geraakt.

— Een beetje geduld, dames en heeren... Daar staat een herberg en gij kunt er een beetje wachten, sprak Pieter.

— Hoe lang? vroeg een heer.

— O, misschien een uur... of anderhalf uur. Ik moet den wagenmaker halen. Die woont gelukkig dicht bij.

— En wij moeten zoo lang in die vuile herberg zitten! hernam de heer nijdig.

— Wel, gij kunt ook naar het kasteel gaan, vriendschap. 't Kan mij niet schelen! De baron zal misschien een fijne flesch wijn ophalen. Zie, de torentjes steken boven de boomen uit.

— Wel, gij moet nog met mij spotten, kinkel?

— Ik maak mij niet kwaad. Ik doe alles ten beste, om de reis zoo snel mogelijk te vervolgen, maar gij snauwt mij toe als tot een hond! merkte Pieter op.

— Met uw oude rammelkas!

— Waarom huurt mijnheer dan niet een koets met vier paarden? Maar ik heb nu geen tijd om te parlesanten, met een brommerigen reiziger.

Een boerenjongen was nader getreden.

— Kamiel, kijk gij wat naar de paarden, ik moet naar den wagenmaker, zei Pieter, die bijna alle bewoners langs de groote baan kende.

Greta Vervloet vond den ontevreden reiziger een onbeschoften man. Hij was wel netjes gekleed, en wilde zeker voor voornaam doorgaan, maar had toch een ongunstig gezicht.

Zij zelve had geen zin om in de bedompte herberg te zitten. 't Was zacht weer immers, en ze kon wat heen en weer wandelen.

De ontevreden reiziger bleef ook buiten, maar Greta zag hoe hij een langen slok nam uit een drinkbus, die hij uit zijn binnenzak haalde. Zijn roode neus scheen te bewijzen, dat hij niet afkeerig was van sterken drank.

— Gij komt zeker uit Frankrijk? vroeg hij in 't Fransch aan Greta.

Maar deze wendde zich af, zonder hem te antwoorden. Wat had die kerel met haar reis te maken?

— O, zijt gij te fier om met mij te spreken! schoot de man nijdig uit. Zeker een dametje van de zoogenaamde hooge wereld. Maar 't is in Frankrijk uit met al uw complimenten en hier in

België zal de boel ook gauw anders draaien.

Greta ging meer naar de zijde van de herberg. Zij werd bang van den onbeschaamden heer.

Na een tijd kwam Pieter met den wagenmaker terug. Beiden bekeken het wiel. En toen moest de wagenmaker naar zijn huis terug, om gereedschap en herstelmaterialen.

— Ezel, had dat dadelijk meegebracht! schreeuwde de ontevreden reiziger hem toe.

De wagenmaker keek hem kwaad aan.

— Ezel... ezel... is dat op mij? vroeg hij.

— Toon, stoor u niet aan dien sinjeur, sprak Pieter. De vent is tegen mij ook al bezig geweest, en als hij nog wat van zijn neus maakt, kan hij het te voet afstappen naar Meenen.

— Ik heb anders wel zin om eens mijn vuist op zijn dronkaardsneus te laten vallen, hernam de wagenmaker.

— 't Ware jammer van uw vuist, jongen...

— En dat wil een heer zijn. Waar heeft hij zijn schoone kleeren gehaald? Misschien uit de revolutie in Frankrijk, ergens uit een kasteel!

— Toe, ga om uw gerief. De brave passagiers die geduldig wachten, willen toch ook verder.

De onbeschaamde reiziger had zich achteruit getrokken, want de wagenmaker bezat kloeke armen en handen als hamers. Mondhielden hebben gewoonlijk weinig moed.

De ambachtsman keek hem nog eens dreigend aan en stapte toen heen.

Pieter naderde den ruziemaker en zei op belisten toon:

— Mijnheer, 't kan mij niet schelen, wie gij zijt, maar ik ben meester over mijn wagen. En als gij nu uw mond niet houden wilt, kunt gij al vast te voet naar Meenen gaan, want ik laat u in dat geval niet meer binnen.

— Ik zal eens over u spreken met uw baas, vlegell!

— Mijn baas weet, dat ik hem al veertig jaar trouw dien, doch ik zie, dat gij niet fatsoenlijk kunt zijn. Welnu, hier is de helft van uw reisgeld terug. Ik neem u niet verder mee.

— Dat zullen wij zien.

Maar andere passagiers kozen nu Pieters partij.

— Als gij probeert in den wagen te kruipen smijt ik u met klikken en klakken in de gracht, verzekerde een stoere veekoopman. Wel, ik heb met een koppig kalf niet zooveel moeite als de brave Pieter met u. Pak gerust uw biezen, kwibus. Want wij dulden u niet meer bij ons. Gij zijt voorzeker niet nuchter meer, want van Ieper af hebt gij al drie maal uit uw brandewijnspul geproefd. Kijk, daar is de richting naar Ieper...

De ontevreden reiziger begreep dat hij het hier voor goed verbruid had.

— Wacht maar! siste hij, en toen vertrok hij toch.

— Pieter, kent gij dien vent? vroeg de veekoopman.

— Neen! Verleden week is hij ook mee gereden, maar toen zat hij te slapen en zelfs te snurken als een varken... Dat was dan toch beter dan opspelen.

— O, ik heb hem al dikwijls te Meenen gezien en niet in fijn gezelschap, beweerde een jonge leurder. Verleden Woensdag was hij te Geluwe met een paar borstelmakers van den Boschkant.

— 't Zal toch geen vent zijn die hier een rooversbende komt vormen als in den tijd van Bakelandt, waarvan vader nog spreken kan! kloeg een bejaarde boerin.

— Dan zou hij rap te Ieper op het schavot staan, oordeelde de veekoopman.

— Ja, maar 't is een rare tijd, herinnerde de boerin. Veel menschen zijn hard door de ellende en er wordt al veel gestolen. God bewaar ons voor opstokers.

Greta luisterde toe en ze merkte wel, dat het hier in Vlaanderen al evenmin rustig was.

De wagenmaker keerde terug, maar er verliep nog geruime tijd, eer het wiel hersteld was en de reis voortgezet kon worden. De schemering daalde reeds over het land.

— Instappen, riep Pieter toch eindelijk, en

ieder haastte zich gaarne, om aan zijn bevel te voldoen.

— Jufvrouw, nu is er plaats binnen, zei Pieter tot Greta.

— O, ik blijf liever op den bok, antwoordde ze lachend.

— Zooals gij wilt. Doch het wordt kouder.

— Ik ben dik gekleed...

— En gij zult niets meer zien.

— 't Is veel frisscher buiten.

— Dat is waar!

En Pieter hielp haar naar boven.

II.

— Ja, een tegenslag kan ieder al eens hebben, zei de koetsier, toen de diligence den Koelenberg afreed.

Hij had een heelen tijd gezwegen, en scherp uitgekeken. Want hij was goedhartig en hij zou den ontevreden reiziger dan toch maar weer opgenomen hebben, doch hij bemerkte hem niet meer.

Maar beneden den Koelenberg sprongen eensklaps verscheidene mannen rond de diligence. Twee grepen de paarden vast en deden ze stil staan.

— Roovers! gilde Greta zeer verschrikt.

Pieter wilde zijn zweep nemen, maar een der mannen, die de paarden tot stilstand had gebracht richtte een pistool op hem en beval:

— U koest houden!

Anderen openden het portier en de verschrikte reizigers zagen ook een vuurwapen, dat hun bedreigde.

— Als gij u rustig houdt zal er niemand kwaad geschieden! klonk het.

Men herkende de stem van den ontevreden passagier, die aan 't Hooge niet meer in de diligence mocht.

— Ik heb 't wel gepeinsd dat hij een rooverskapitein was, kreunde de oude boerin, die aan Bakelandt herinnerd had.

— Ha! zei de brutale aanrander, die door helpers omringd was, nu zijn de zaken veranderd. Ik mocht niet meerijden. Wij zullen eens plaats maken voor mij en mijn vrienden. Eerst en vooral moet de veekoopman uitstappen. En rap!

Deze gehoorzaamde bevend.

— Ik zal u mijn geld geven, maar vermoord mij niet! smeekte hij.

— Gij zoudt mij met klikken en klakken in de gracht smijten! hernam de aanvoerder van het groepje, en geholpen door een langen, mageren kerel, wierp hij den veehandelaar in de gracht naast den weg.

— O, misdoe ons niet! kermden andere passagiers.

— Er moet er nog een uit, beval de baas der schavuiten, en hij liet den leurder den wagen verlaten.

— Nu is er plaats voor ons, en de stoutmoedige gast steeg met een kamaraad in. Stan, gij zit boven, hé! sprak hij tot een derde.

— Ja, ja...

De achterblijvende aanranders zouden de uitgezette passagiers een tijd in bedwang houden. Stan klom op het dak, boven op de koffers.

— Koetsiew, wijd voowt! kommandeerde Stan, die de letter r niet kon uitspreken.

— Maar wat beteekent dat? vroeg Pieter.

— O, niets andews dan dat wij een eind meewijden, en gij moet nu aan mij gehoowzamen... Gij laat Geluwe aan den kant liggen. Ik zal u een binnenweg toonen. Pas op, want ik heb hiew een hondje, dat leelijk kan bassen, en Stan stak even zijn pistool tusschen Pieter en Greta.

— Doet dat ding weg, gij zijt er de baas mee, ik weet het! antwoordde Pieter.

De wagen reed weer voort.

— Ja, ja, 't zal hiew vewandewen, juist als in Fwankwijk, beweerde Stan. Het volk wowdt de baas... Wacht maaw, gij zult nog vweemde dingen zien.

Stan sprak met een schelle, onaangename stem.

Greta voelde zich niet gerust. Wat zou ze nu nog beleven? Zij kwam pas uit een land vol roering.

Na een tijd zei Stan:

— Nu den weg links... Niet doow Geluwe.

— Er zijn reizigers voor dat dorp, merkte Pieter op.

— O, zij moeten mee naaw Meenen. Doen, wat ik zeg... Als ik binnen eenige weken een gwoote mijnheew ben, zult gij wel voow mij buigen...

Pieter zweeg liever. Hij had rare kerels mee. En hij zou blij zijn als hij veilig te Meenen aankwam.

De binnenweg leidde ook naar de stad, maar Pieter moest er langzaam rijden, want de bodem was er oneffen. De wagen schokte soms geweldig. Eindelijk zei Stan, dat de koetsier moest stoppen.

— Nu gaan wij weg, zei hij. Zeg het maaw in de stad, dat het volk meestew is, en de wevolutie komt.

Hij klom van het dak en opende het portier.

— We zijn vew genoeg, riep hij tot zijn makers, die vlug uitstapten.

Het drietal verdween in de duisternis. Pieter ging bij de reizigers.

— Menschen, wij zijn die vogels kwijt, maar ge moogt het me niet kwalijk nemen, dat ik hun moest gehoorzamen. Ik houd ook aan mijn leven.

— 't Zijn roovers... wij hebben ons geld moeten afgeven! kloeg de oude boerin. Maar waar zitten wij nu? Ik moet te Geluwe af.

— Ik mocht niet door het dorp rijden. Wij zijn tegen Meenen. Daar zal ik bij de politie klagen...

— Meenen is zoo ver van Geluwe! jammerde de boerin.

— Mensch, wees blij dat het zoo afgeloopen is. Morgen neem ik ook een pistool mee en een begeleider. 't Begint hier zoo min te deugen als in Frankrijk. Ik had daar bij mij een schobbejak die revolutie voorspelde. De vogelverschrikker beweerde dat hij spoedig een groote heer zou zijn. Wat zal er allemaal gebeuren! Wij rijden voort.

Pieter sloot het portier en zette zich weer naast Greta.

— Zoo iets heb ik nog nooit tegen gekomen, zelfs niet in den tijd van Napoleon en Bakelandt, sprak hij. Ja, juffertje, zij hebben in Frankrijk revolutie gemaakt en eenige apen willen dat hier navolgen. En er zijn door de armoede veel ontevreden menschen. Deze oproermakers zijn al begonnen met binnen bij al de passagiers de beurs te lichten. Die Stan heeft er zeker niet aan gedacht het bij ons ook te doen. Wat een avontuur! Ik zal het bij de politie aanmelden en dan kunnen de gendarmen van avond de streek afzoeken. Maar

ja, zulke schavuiten zitten weer dadelijk in Frankrijk.

De wagen sukkelde naar Meenen en hield stil op de markt. Greta begaf zich naar een herberg. Zij zou maar gauw trachten een koets te huren, om naar de woning van haar tante te rijden. De waard uit de herberg kon haar helpen. Hij kende mevrouw Vervloet wel, de rijke weduwe, die niet ver van Moeskroen woonde, maar veel te Meenen kwam.

Wat later reed Greta heen. De koetsier van dit rijtuig zag eenige opschudding rond de diligence, waar de reizigers aan burgers hun lotgevallen vertelden, maar hij had nu geen tijd om te luisteren. Greta zat binnen, en zweeg dus ook over het avontuur. Zij was bang dat de koetsier anders weigeren zou nog door den avond te reizen. En zij verlangde zoo naar haar tante en naar rust. Zij voelde zich weer eenzaam, en nu zij sterk aan haar vader dacht, schoten haar oogen vol tranen.

III.

Het rijtuig hield na een langen rit stil vóór een huis dat eenzaam op een hoogte, tusschen de dennen stond. De koetsier opende het portier en zei:

— Jufvrouw, hier woont mevrouw Vervloet, maar het hek zal al gesloten zijn.

— Is er geen bel?

— Ik geloof het niet. Maar ik zal eens roepen.
't Duurde eenigen tijd, eer men een licht zag zweven tusschen het huis en de poort. Twee gestalten naderden. Het bleken twee vrouwen. Een droeg een lantaarn.

— Wie is daar? klonk het.

— Mevrouw Vervloet, ik ben de knecht van Dutoit uit Meenen en breng u hier een jufvrouw.

— Tante, ik ben het, Greta, uit Duinkerke! zei het meisje ontroerd.

— Nicht Greta... gij! O, ik heb zooveel aan u gedacht!

Mevrouw Vervloet ontsloot de poort.

— Ik ben voorzichtig, want de hovenier is uit, zei ze. Greta, kind, gij komt naar hier gevlucht. Maar waar is uw vader?

— In de gevangenis!

En weenend omhelsde Greta haar tante.

— O, die ellendige revolutie! riep mevrouw Vervloet uit. Kom vlug binnen, arm schaap. Ik ben blij dat gij hier zijt. Koetsier eet en drink wat.

— Neen, mevrouw, ik rijd liever seffens terug.

— Dan zal ik u betalen.

— Alles is betaald...

Maar de man kreeg toch nog een belooning.

Mevrouw Vervloet nam Greta bij den arm en zei op hartelijken toon:

— Hier zijt gij thuis... Maria, vervolgde zij tot haar oude meid, gij zult seffens voor een flink avondmaal zorgen. En dek op de achterkamer goed het bed op...

Eenige oogenblikken later zat Greta in het gezellige woonvertrek. Zij had veel te vertellen. Zij sprak ook over de ontmoeting op den weg tusschen Ieper en Meenen.

— Ja, zij spreken er van dat de revolutie zou kunnen overslaan van Frankrijk naar hier, zooals het over zestig jaar ook is gebeurd, gelijk moeder vertelde. God beware er ons voor! Maar te Rijsel moet er een bende zitten, die hier kwaad vuur wil stoken. 't Zijn onrustige tijden.

— En gij woont hier zoo eenzaam, tante.

— Ja, kind, maar ik heb brave burenen. En ik ben zoo aan dit huis gehecht. Oom zaliger liet het bouwen omdat de streek voor mij gezond is. Ik moet dennenlucht hebben. Maria, de meid, is ook een weduwe zooals ik. Haar zoon, Karel, is hovenier en knecht bij mij. Die is nooit bang. Alleen is hij tegenwoordig nog al eens weg. Hij doet wat handel. Ik wil hem dat niet verbieden. Maar ik vrees dat hij te Moeskroen, Tourcoing, Meenen of Kortrijk te lang in de herberg zit. Zijn moeder spreekt er niet veel over. Ik weet toch, dat zij hem liever niet zooveel op de baan

ziet. Hij zou toch moeten zorgen dat hij 's avonds thuis is. Er zwerven nu veel bedelaars rond. Er is schrikkelijke armoede... ik geef wat ik kan, maar sommige benden zouden 't huis bestormen.

Maria, de oude dienstbode, dekte de tafel. Zij scheen er norsch uit en sprak zoo weinig mogelijk.

— Zij dient mij goed, vertelde tante, toen Maria weer uit de kamer was. Maar het mensch zit met een wrok. Zij is boerin geweest op een groote hofstede. Haar man heeft er alles doorgebracht. Hij werkte niet en dronk veel. Over tien jaar is de boel voor schuld verkocht. Maria, die dus zelf bazin was, moet nu dienen. Die achteruitgang kan ze niet vergeten. Voor mij is ze braaf.

Greta wilde vroeg ter ruste. Zij was moe van de reis en ook van de vele aandoeningen. Tante bracht haar naar boven en was hartelijk als een eigen moeder. Zij ging pas heen, toen Greta onder de dekens lag. Het meisje bleef toch nog een tijd wakker. Zij bad voor haar gevangen vader. Eindelijk viel zij in slaap. Zij was vroeg wakker. 't Licht drong door de reten der blinden. Maar in huis was het nog stil.

Greta stond op. Zij opende zacht de luiken. De zon scheen reeds door de dennen. Door een laan had Greta 't uitzicht op een deel van de streek. Het land was golvend en schoon. Greta kleedde zich. Zij opende het venster, om de fris-

sche licht te laten binnen stroomen. Na eenigen tijd hoorde zij stemmen. Beneden het raam spraken Greta wilde wel eerst niet voor luistervink spelen, maar zij deed het toch, omdat zij plots ontstelde.

— Moedew, ik kon gistewenavond niet thuis zijn. Ik kwam van Wijsel en wij mochten niet naaw de gwens. Ew stond een wacht. Ik heb te Touwcoing geslapen, zei iemand die de zoon van de oude meid moest zijn, de hovenier, die zaken deed en blijkbaar pas nu thuis kwam.

Maar die schelle stem! En de man kon de letter r niet uitspreken.

— Hij is de kerel die gisteren bij ons op het dak van de diligence zat, mompelde Greta. Zou de knecht zoo zijn moeder en tante bderiegen?

— Gij zwerft te veel op de baan, en laat ons 's nachts alleen. Gij zit zeker in de herbergen en ge wilt een dronkaard worden als uw vader, die mij ongelukkig heeft gemaakt, bromde Maria. Mevrouw zal ontevreden zijn.

— Als mevrouw veel opspeelt, twek ik voow goed weg... ik kan met den handel meewinnen! hernam de zoon. En zaag nu niet... ik ben geen kind... ik doe wat ik wil, moedew!

Maria en de hovenier schenen zich te verwijderen. Het was nu stil onder 't raam.

— De zelfde stem en dan die letter r, zei Greta bij zich zelf. En de man is gisteren weg

geweest en bleef den heelen nacht uit. O, hij is het, die bij de aanranders was. Ik heb in het donker zijn gezicht niet goed gezien... Dat is jammer. Welk een schelm heeft tante in dienst? O, ik moet haar alles vertellen.

Greta begaf zich naar beneden. Tante sliep nog.

Maria en Karel zaten in de keuken. Gisteren werd de zoon als Stan aangesproken, maar hij kon in de bende wel een anderen naam aangenomen hebben.

Greta stapte de keuken binnen.

— Goeden morgen, zei ze. Tante slaapt zeker nog?

— Ja, antwoordde Maria, die niet heel vriendelijk keek.

Karel blikte Greta wantrouwend aan.

— 't Is de nicht van mevrouw... De juffer is voor de revolutie uit Duinkerke gekomen, vertelde zijn moeder.

— Ja, 't is een heele reis geweest, zei Greta. En tusschen Ieper en Meenen werd ik zoo bang. Eenige mannen lieten de diligence stoppen. Zij namen van de passagiers geld af en zeiden, dat er hier ook oproer zou komen.

Greta zag dat Karel zeer ontstelde. En nu was zij nog meer overtuigd, dat hij bij die schelmen was.

— Hiew opwoew, wel neen! Dat gebeurt

niet, beweerde Karel. 't Zijn snoevews, die zoo spweken.

— En gij zijt een huichelaar, dacht Greta.

Maria vroeg of Greta wilde ontbijten, maar deze zou wachten tot tante op was. Zij wandelde den tuin in. Het leek wel een Lentemorgen. De dennen geurden heerlijk. Greta keek rond. Tante's huis stond hier schoon.

Weer ontstelde het meisje. Vóór het raam van een paviljoen, dat achter in den hof stond, had zij een gezicht gezien. En dat herkende zij wel 't Was het gelaat van den ontevreden reiziger.

— Karel heeft den kerel hier gebracht, zoo begreep ze. Wat voeren die twee in hun schild? Willen ze tante berooven?

Greta beefde bij die gedachte. Het gelaat was verdwenen, maar het meisje deed, of zij geen aandacht meer schonk aan het paviljoen. Die kerel moest niet vermoeden, dat zij hem bemerkt had. Zij zou tante inlichten.

Greta voelde zich niet veilig meer in den hof. Wat gebeurde er rond het huis in de dennen?

Intusschen was mevrouw Vervloet opgestaan en zij las Karel de les. Zij kwam nu bij Greta in de kamer.

— Verbeeld u, nu is de hovenier heel den nacht weggebleven! zei ze.

— O, tante, ik moet u wat vertellen, fluisterde Greta.

En op zachten toon deed ze haar verhaal. Mevrouw Vervloet schrok ook.

— Voor rooverij ben ik niet bang, zei ze. Maar ik wil wel gelooven dat Karel in zulk een dwaas revolutieplan gemengd kan zijn. Hij is nog ontevredener dan zijn moeder. En die kerel in het paviljoen is misschien een samenzweerder uit Rijsel. Wat nu gedaan? Wel, we gaan straks eens naar Moeskroen. Ik moet de overheid spreken. Die kerel in het paviljoen moet gesnapt worden. Laat niets merken aan Maria.

IV.

Na het ontbijt wandelden mevrouw Vervloet en Greta heen. De weduwe had niet aan Maria gezegd, dat zij zich naar Moeskroen begaf. De weg leidde over een heuvel langs de grens. Tante wees Tourcoing, Roubaix en andere plaatsen die daar in de vallei lagen. Aan de andere zijde zagen ze de torens van Meenen, Wevelgem, Lauwe.

Te Moeskroen begaf mevrouw Vervloet zich bij een burger, die een goede vriend van haar man was geweest. En zij sprak hem over de ontdekking. Mijnheer Meire — zooals de heer heette — keek ernstig.

— Die kerel is vast en zeker een samenzweerder, zei hij. De dagbladen te Parijs roepen de Belgen, die in Frankrijk vertoeven op, om ook in

ons land den koning te verdrijven, en de republiek te vestigen. En ik heb vernomen, dat een bende over de grenzen wilde komen, om het volk tot revolutie aan te zetten. Gisteren morgen reden er een twee honderd met een trein naar Quiévrain. Te vijf uur wilden ze daar uitstappen. Maar er waren Belgische soldaten in de statie. De mannen uit Frankrijk riepen dat zij verraden waren. De trein stoomde achteruit. Maar nu zijn de woelmakers te Rijsel. En 't is heel goed mogelijk, dat zij zullen trachten rond Moeskroen een inval te wagen. Zij moeten hier gidsen hebben. En ze richten zich dan tot mannen uit de streek. Uw hovenier zal daarvoor omgekocht zijn.

— 't Is een schande, sprak mevrouw Vervloet verontwaardigd.

— En die andere kerel kan een afgezant zijn om het volk op te hitsen. Er zijn nu veel ontevredenen door de armoede. En die gelooven gemakkelijk dat er met een ommekeer in de regeering verbetering komt. Laat ons samen naar den commissaris gaan. Ge moogt uw knecht niet sparen.

— En ik zal het niet doen ook! riep mevrouw Vervloet boos uit. Zoo laag handelen!

— Die aanval op den reiswagen is ook tactiek geweest om het volk te doen spreken over onrust en oproer. Dan zijn er immers in elk dorp haantjes vooruit, om te beweren, dat de toestanden moeten veranderen. En de leiders hebben alleen

tot doel ons land aan Frankrijk te koppelen. Wij zijn nog geen twintig jaar onafhankelijk... en kunnen best al die onrust missen.

De heer Meire vergezelde mevrouw Vervloet en Greta naar den kommissaris, die hen dankte voor de inlichtingen.

Tante en nicht keerden naar huis terug. Karel werkte in den hof, maar toch steeds in de buurt van het paviljoen. Een uur later omringden eensklaps gendarmen het gebouwtje. Het leek wel of ze uit den grond verreezen, zoo omzichtig waren ze genaderd.

Karel vluchtte uit den hof over de velden. De gendarmen drongen in het paviljoen. Zij troffen er drie mannen aan en een hoop geweren en munitie.

Greta moest komen. Zij herkende dadelijk den ontevreden reiziger van den vorigen dag. Deze beweerde dat hij hier die geweren had gebracht voor een groote jachtpartij. Maar een andere bekende dan toch, dat er van uit Rijsel een bende een inval wilde doen.

Reeds 's avonds logeerden er in het huis in de dennen eenige officieren, want er waren haastig troepen uit Brugge gekomen. De generaal Fleury-Duray bevond zich te Moeskroen.

Maria werd nu van alles ingelicht. Zij keurde haar zoon af, maar keek nog norscher naar Greta.

V.

Eenige dagen gingen voorbij. Alles bleef rustig. Karel — of Stan — had zich niet meer vertoond.

Op een avond was tante vroeg naar bed gegaan. Greta zat nog op en las een boeiend boek. De officieren waren bij hun troepen. Plots meende Greta dat zij hoorde kloppen op de achterdeur. Maria was nog in de keuken. Greta kreeg achterdocht. Zij verliet de kamer en sloop naar de keukendeur. Daar luisterde ze. Zij herkende weer de schelle stem van Karel en verstond, wat deze zei. Hij meldde aan zijn moeder, dat er dadelijk veel volk zou komen. Zij moest mevrouw en haar nicht op de slaapkamer sluiten.

— En als zij ons nog vewklappen, schiet ig ze dood! beweerde Karel. Mowgen is het hiew volop wevolutie en zijn wij meestew te Kowtwijk en Meenen.

— Jongen, waar moet gij u toch mee! kloeg de moeder.

— Ik zal een goede post kwijgen. Ik blijf geen knecht van een wijke vwouw en gij niet haaw meid.

— Gij raakt in de gevangenis... Er zijn soldaten in de buurt.

— Wij gaan eldews ovew... dicht bij de baw-wière van Aalbeke. Wij zullen te Kowtwijk en Meenen zijn eew de twoepen het weten. Onze man-

nen staan al te Neuville... moedige Belgische buwgews, die in Fwankwijk woonden. En zij hebben Fwanschen mee, die voow officiew leewen... Moedew, gij zult een madam zijn.

— Och, 't kan me niet schelen, wat er gebeurt... maar ik doe niet mee! Wilt gij mevrouw binnen haar kamer sluiten, ik trek me er niets van aan! Wat geef ik nog om 't leven.

— O, dan zal ik zelf handelen! En die nicht met haaw lange tong bwengen wij mowgen voow den kwijgswaad Zij heeft ons al eens vewaden! En als ze mijn goesting doen kwijgt die feeks den kogel.

Greta aarzelde nu geen oogenblik meer. Zij moest de overheid verwittigen en ze snelde naar de voordeur. De sleutel hing in een muurkastje. Zacht opende Greta het. Toch beefde ze... en zag ze tegen een nachtelijken tocht op.

Plots werd ze achteruit getrokken. Karel stond daar.

— Wat wilt gij doen? vroeg hij. Wilt gij buiten zijn?

Greta behield haar tegenwoordigheid van geest.

— De deur moet gesloten zijn... ik ga naar bed, zei ze. Wat zou ik buiten doen?

— Gij zijt een valsche kat. Gij hebt mij aan de politie vewklapt. Ha! gij wist het wel dat ik op den wagen van Iepew gezeten had... Ik kan u dooden...

— Doe mij toch niets! smeekte Greta.

— In elk geval zijt gij gevangen! Naaw uw kamew! En zwijgen. Uw tante behoeft niet te weten dat ik hiew ben... Wij zullen eens een eind maken aan al de stweken van de wijke, hoovaawdige menschen.

Haastig ging Greta de trap op. Zij verdween in haar kamer. Maar Karel nam den sleutel van de binnenzijde en sloot haar op.

— O, ik moet toch naar Moeskroen! zei Greta bij zich zelf.

Zij wilde haar plicht doen, de troepen waarschuwen. De oproermakers stonden aan de grens te Neuville en Ferrain. Dat was dicht bij.

't Ging om het behoud van 't land. En als er oproer kwam, was het morgen burgeroorlog en zou er veel bloed vloeien! Maar hoe nu het huis verlaten? Als Karel heen ging, kon ze roepen door het raam, maar dat zouden de burenen niet hooren. En misschien waren er meer samenzweerdere rond de woning. Greta nam een koen besluit. Zij rolde de lakens van haar bed ineem en bond ze aan elkaar vast. Stil opende ze het raam. De wind suisde door de dennen. Zij bevestigde de lakens aan een vensterhaak en liet ze naar buiten hangen.

— O, God, help mij! bad ze, en toen klom ze door het venster.

Zij liet zich langs de lakens neer. Zij wondde zich wel wat aan den muur, maar bereikte toch den grond.

Vlug liep ze naar het hek. Dit was open. Nu naar Moeskroen!

— Halt! Wie daar? klonk het.

Wat schrok Greta. Maar ze antwoordde niet en liep door. Zij hoorde dat men haar achtervolgde. Wat weerde ze zich! 't Ging nu misschien om haar leven. De achtervolger scheen het opgegeven te hebben. Maar Greta gunde zich toch geen rust. Hijgend kwam ze te Moeskroen. Zij begaf zich naar mijnheer Meire. Die zou haar zeggen wat ze doen moest...

— — — — —

Greta was met mijnheer Meire en twee gendarmen naar het huis in de dennen teruggekeerd. Mijnheer Meire klopte op de achterdeur, juist zooals Karel gedaan had. Maria deed open. Zij schrok, toen ze de juffer en de mannen zag.

— Waar is uw zoon- vroeg een der gendarmen.

— Hij is vertrokken... ik trek mij niets aan! stamelde Maria.

Greta begaf zich naar boven bij haar tante, die wakker werd. Verbaasd hoorde ze het verhaal van haar nicht.

— Wij zijn nu veilig, zei Greta. Ik ben met mijnheer Meire bij een officier geweest... Ik kreeg twee gendarmen mee die ons bewaken.

— Ze zijn aan 't vechten! kreunde mevrouw Vervloet, toen ze hoorden schieten.

Men bracht gewonden.

— Er is een bende over de grens gekomen, vertelde een der dragers. Maar ze stootten dadelijk op de troepen. De strijd zal niet lang duren.

Eindelijk werd het morgen. Men bracht nu ook gewonde gevangen Fransche en Belgische werklieden. De opstandelingen waren verslagen.

Een boer kwam vragen of er een dokter was, om een gewonde te helpen, die in een stal dicht bij lag, en veel pijn leed. Een verpleger uit het gasthuis van Moeskroen ging mee. 't Was Karel, die daar lag te sterven, gewond in de borst door een kogel. Stamelend vroeg hij naar zijn moeder.

De verpleger verzorgde hem en nog een anderen gekwetste. De boer haalde Maria. Weenend knielde de oude vrouw bij haar zoon. Toen verscheen ook Greta. Zij wilde Karel naar huis laten brengen. Maar de ongelukkige kon niet vervoerd worden. Greta ging om een priester. In den voormiddag stierf Karel.

De opstandelingen lieten 400 dooden en gewonden achter. Dit was het gevecht bij Risquons Tout. Greta werd geluk gewenscht om haar moed. De ontevreden reiziger en andere samenzweerders werden streng gestraft.

Een week later kwam Greta's vader over. Toen was het meisje weer gelukkig.